

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МОТИВАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОНЛАЙН ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Олена ЦЕРКОВНА¹, к.фіз.вих., доцент
Ігор ФІЛЕНКО², вчитель фізичної культури

*Харківський національний університет радіоелектроніки¹
Харків, Україна
Харківський ліцей № 172²
Харків, Україна*

Анотація. У дослідженні представлені результати впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в процес організації самостійної роботи з фізичної культури та спорту у здобувачів освіти з урахуванням особливостей мотивації до занять в умовах дистанційної освіти.

Ключові слова: фізична культура, спорт, мотивація, самостійна робота, інформаційні технології, здобувачі освіти.

Вступ. Актуальність вивчення проблеми мотивації здобувачів освіти до самостійних занять фізичною культурою та спортом під час дистанційної освіти становиться очевидною через відсутність можливості особистого спілкування з викладачем, що вимагає від учнів та студентів значної самодисципліни та організаційних навичок. Ця проблема набула особливої актуальності за останні два роки через активні воєнні дії в нашій країні, що призвели до переходу всіх навчальних занять на дистанційний формат. У зв'язку з воєнним станом в Україні [1], стала актуальною необхідність у дослідженні організаційних аспектів залучення інформаційно-комунікативних технологій до освітнього процесу.

Мета та завдання дослідження. Метою проведеного дослідження є визначення основних аспектів застосування інформаційних технологій мотивації здобувачів освіти до самостійних занять фізичною культурою та спортом під час дистанційного навчання у періоди війни.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведено на базі кафедри фізичного виховання та спорту Харківського національного університету радіоелектроніки та Харківського ліцею №172. У дослідженні приймали участь 64 здобувача вищої освіти 1 року навчання та 36 учнів 10-11 класів. За віковими показниками досліджувані становили 16-18 років та віднесені до категорії учнівської та студентської молоді. У дослідженні нами були застосовані такі методи, як аналіз та узагальнення літературних джерел, контент-аналіз Інтернет ресурсів, педагогічне спостереження, опитування та бесіди.

Результати дослідження та їх обговорення. В умовах військового стану, коли традиційна організація навчального процесу модернізувалась у дистанційний формат і здобувачі освіти змушені переходити на онлайн формат занять з фізичної культури та спорту, виникає проблема збереження мотивації до самостійної роботи. Інформаційні технології можуть відігравати ключову

роль у збереженні цієї мотивації та підтримці активності учнів старшої школи та студентів 1 курсу у процесі навчання.

Перш за все, важливо створити зручне та доступне середовище для навчання, яке б враховувало особливості військового стану та дистанційного формату. Це може включати в себе розробку спеціалізованих онлайн-платформ з інтерактивними матеріалами, відеоуроками, тестами та можливістю взаємодії з викладачами. Далі, інформаційні технології можуть бути використані для стимулювання індивідуального прогресу здобувачів освіти. Це може бути здійснено шляхом використання спеціальних програм аналізу даних, які дозволяють визначити індивідуальні потреби та досягнення кожного учня та студента, надаючи персоналізовані рекомендації та підказки. Крім того, інформаційні технології можуть бути використані для організації спільної роботи та взаємодії між здобувачами освіти та викладачами. Це може включати в себе віртуальні групові проекти, дискусійні форуми та спеціалізовані чати для обговорення питань та вирішення проблем. Загалом, використання інформаційних технологій в навчальному процесі з фізичної культури та спорту під час військового стану може значно полегшити доступ до навчання та підтримати мотивацію студентів до самостійної роботи [3].

Мотивація включає в себе різноманітні аспекти: ідеї, почуття, потреби, спонукання, бажання, звички, обов'язки, морально-політичні настанови, психічні процеси, стани особистості, предмети зовнішнього світу, установки та умови існування. Аналіз літературних джерел щодо мотивації у фізкультурній діяльності та спорті підкреслює, що сила та різновиди мотивації залежать від таких факторів, як вік, рівень фізичного розвитку, участь у тренуваннях, досвід та якість занять фізичною культурою, оточення, виховання, тип нервової системи студента та інші показники [4; 5].

Важливим є привертання уваги здобувачів освіти до онлайн навчання та підтримка їхнього інтересу не лише до спілкування з викладачами, але й до створення власного освітнього контенту, наприклад, україномовних онлайн курсів з фізичної культури та коротких відеороликів, тривалістю до 1 хвилини. Цей підхід до формування мотивації для навчання є надзвичайно важливим у сучасних освітніх умовах, оскільки розвиток онлайн курсів є одним із найбільш актуальних напрямів удосконалення дистанційної освіти у галузі фізичної культури і спорту. Наприклад, Сазонова Т., Вороніна В., Вараскіна О. вказують на успішний громадський проект масових відкритих онлайн курсів «Prometheus» з власною платформою, що має сотні тисяч слухачів і пропонує безліч безкоштовних курсів у різних галузях. Також існує проект «EdEra» (Educational Era), що розробляє онлайн курси та освітні матеріали різного спрямування [2].

Якщо здобувач освіти виявляє зацікавленість у цьому процесі, це істотно сприяє його самостійному освітньому розвитку та підштовхує до створення корисного навчального матеріалу.

При проведенні дослідження нами було застосовано декілька навчальних платформ для самостійної роботи здобувачів освіти, а саме Moodle та Google Classroom. На даних платформах було розміщено навчальні ресурси для

самостійної роботи. Здобувачі освіти приєднувалися до 3 занять з фізичної культури протягом тижня в on-line, а потім виконували ще 3 самостійні завдання та прикріплювали їх до вказаних інформаційних ресурсів. Після закінчення 1 семестру нами було проведено опитування здобувачів освіти стосовно того, чи зручно їм було користуватися наданими навчальними платформами, з якими труднощами вони стикалися, які саме види самостійної роботи були найбільш ефективними, які пропозиції необхідно врахувати для підвищення якості самостійної роботи з фізичної культури і спорту.

Виявлено, що більшість досліджуваних здобувачів вищої освіти 1 курсу віддають перевагу виконанню ранкової фізичної гімнастики та пробіжок на свіжому повітрі, самостійно виконують фізичні вправи, розуміючи що це важливо для їхнього здоров'я. При цьому учні 10-11 класів потребують постійного контролю зі сторони вчителя фізичної культури та нагадування про необхідність надання виконаних домашніх завдань, прикріплення відеороликів та презентаційних матеріалів. Учні 10-11 класів з більшою мотивацією записують відеоролики, ніж студенти 1 курсу, але при цьому ці ролики носять більше популярний характер і потім з'являються в Instagram та інших соціальних мережах.

Висновки. Виявлено, що самостійна робота здобувачів освіти в умовах військового стану та дистанційного формату навчання є однією з найважливіших форм фізичної активності учнівської та студентської молоді та потребує більш детальної уваги до організаційних, мотиваційних та інформаційно-комунікаційних аспектів впровадження. Встановлено, що найефективнішими методами у формуванні мотивації здобувачів освіти до дистанційного навчання з фізичної культури і спорту є ті, що спрямовані на самостійну працю та творчий пошук.

Перспективи подальших досліджень. Розвиток дистанційного навчання у сфері фізичної культури і спорту може включати такі дії: проведення підготовчої роботи зі здобувачами освіти для адаптації навчального матеріалу до умов дистанційного формату викладання; вдосконалення використання інформаційних технологій та підвищення рівня комп'ютерної грамотності як у студентської молоді, так і у викладацького складу; вибір оптимальних методів для підвищення мотивації та зацікавленості у онлайн навчанні у дистанційному форматі.

Список використаної літератури.

1. Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану : наказ Міністерства освіти і науки України від 07.03.2022 № 235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0235729-22#Text>. (дата звернення: 01.03.2024)

2. Сазонова Т., Вороніна В., Вараскіна О. Дистанційна освіта: проблеми та перспективи : матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів». м. Полтава: ПДАУ. 2023. С. 60-62. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/52da07fd-4a8d-4806-a4b6-482cf952bbf6/content> (дата звернення: 01.02.2024)

3. Філенко І. Ю. Застосування інформаційних засобів навчання на уроках фізкультури. Здоров'я та фізична культура. №32 (92). К., 2007. С. 1-4. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=ru&hl=ru&user=8hD53rcAAAAJ (дата звернення: 10.03.2024).

4. Філенко Л. В. Алгоритмічні основи побудови навчально-тренувального процесу студентів-спортсменів із використанням інформаційних технологій. Вісник прикарпатського університету. Серія: Фізична культура, 2017. Вип. 27-28. С. 318-323. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=gfuntT0AAAAJ> (дата звернення: 10.03.2024).

5. Церковна О. В., Барибіна Л. М. Мотиви студентів як основа побудови навчального процесу з фізичного виховання у вузах. Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2008. №10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/interesy-i-motivy-studentov-kak-osnova-postroeniya-uchebnogo-protsessa-po-fizicheskomu-vospitaniyu-v-vuzah> (дата звернення: 10.03.2024).

СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ: РЕСУРСИ ІКТ

Степан ЧЕБОТАР, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

*Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Ізмаїл, Україна*

Анотація. У статті розглянуто питання щодо нових підходів до роботи з учнями середнього шкільного віку із залучення їх до занять фізичної культури через впровадження новітніх комп'ютерних технологій.

Ключові слова: фізична культура, фізичне виховання, інформаційно-комунікаційні технології, учні середнього шкільного віку.

Вступ. Науково-технічний прогрес призвів до значних змін у багатьох галузях людських знань. Постійно зростаючий обсяг інформації, що засвоюється, вимагає від учнів великого розумового напруження і фізичних зусиль. Ефективність фізичного виховання має значний вплив на здоров'я, успішність і навіть професійне майбутнє учнів.

Проблему ставлення школярів до фізичного виховання вивчали А. М. Войлоков та В. О. Попов. Розробка та застосування ІКТ у навчанні були предметом дослідження таких науковців: П. І. Самойленко, Г. К. Селевко, О. М. Спірін та інші.

Актуальність нашого дослідження зумовлена нагальною потребою інформатизації національної системи освіти в умовах науково-технічного прогресу, безперервної інформатизації та комп'ютеризації суспільства. Одним із найважливіших напрямів освіти в галузі фізичного виховання і спорту є використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для